

D E

12 WERKEN VAN HERAKLES

Anna Volkova

*Van de Leeuw van Nemea tot Cerberus, de Hond van de
Onderwereld*

V O O R W O O R D

In de verre nevels van de Griekse mythologie, waar goden zich mengen onder stervelingen en helden het onmogelijke tarten, verheft zich de kolossale gestalte van Herakles. Zoon van Zeus en Alcmène, halfgod begiftigd met bovenmenselijke kracht, doch gekweld door een diep menselijke onrust, belichaamt hij zowel de grootsheid als de kwetsbaarheid van de menselijke ziel. Zijn twaalf werken, hem opgelegd door Eurystheus op bevel van het orakel van Delphi, zijn meer dan legendarische heldendaden. Het zijn inwijdingsproeven, queesten die verder reiken dan spierkracht en het wezen raken: de veerkracht van de geest en de weg naar verlossing. In die geest heb ik deze twaalf werken willen vertellen als levende verhalen. Niet als een droge bundeling van mythen ontleend aan de oude geschriften van Apollodorus, Hesiodus of Diodorus van Sicilië, maar als verhalen die ademen en kloppen, waarin vlees, bloed, zweet en

angst weer hun volle recht krijgen. Elk werk wordt hier een afgeronde avontuurlijke vertelling, een novelle die als zelfstandig episch verhaal gelezen kan worden, terwijl het toch deel uitmaakt van het grootse doek van Herakles' leven. De leeuw van Nemea, de hydra van Lerna, het everzwijn van Erymanthos, de hinde van Keryneia, de vogels van het Stymphalische meer, de stallen van Augias, de stier van Kreta, de merries van Diomedes, de gordel van Hippolyte, de kudde van Geryon, de gouden appels van de Hesperiden en ten slotte Cerberus, de hond van de Onderwereld – deze monsters en beproevingen zijn geen loutere hindernissen die overwonnen moeten worden. Zij zijn spiegels. Elk onthult een kant van onze eigen menselijke conditie: de blinde woede, de noodzaak van list, de nederigheid tegenover een ondankbare taak, de moed tegenover het onbekende, de verleiding, de trouw, de zoektocht naar zin.

Door deze twaalf verhalen heb ik getracht de held nieuw leven in te blazen die te vaak tot zijn rauwe kracht werd teruggebracht. Herakles is geen

onoverwinnelijke bovenmens. Hij is een man die lijdt, die twijfelt, die vreselijke fouten begaat – de moord op zijn eigen familie blijft de oerwond die hem tot boetedoening drijft. Zijn lichamelijke kracht is slechts de omhulling van een veel diepere innerlijke strijd: die van een wezen dat zijn eigen geweld moet temmen om beter te worden. Dit boek richt zich evenzeer tot de liefhebbers van de mythologie als tot de nieuwsgierigen die op zoek zijn naar tijdloze avonturen. Ouders die hun kinderen waarden van moed en volharding willen meegeven, volwassenen die inspiratie zoeken voor de werken van hun eigen bestaan, lezers die eenvoudigweg hunkeren naar schone verhalen – allen zullen hier iets van hun gading vinden.

Mogen deze vertellingen u meevoeren, zoals zij mijzelf hebben meegevoerd, naar de woeste streken van de Oudheid, waar de goden lachten, de monsters brulden en een man met zijn onbuigzame wil de grenzen van het mogelijke verlegde.

Laat de reis beginnen. Moge de kracht van Herakles u begeleiden.

I N H O U D S O P G A V E

WERK 1 De Leeuw van Nemea.....	8
WERK 2 De Hydra van Lerna.....	16
WERK 3 De Hinde met de Gouden Hoeven ...	23
WERK 4 Het Everzwijn van de Bergen	30
WERK 5 De Stallen van Koning Augias.....	36
WERK 6 De Vogels met de Bronzen Vleugels	47
WERK 7 De Stier van Kreta	53
WERK 8 De Mensenetende Merries	59
WERK 9 De Koningin van de Amazonen	65
WERK 10 De Runderen van de Reus Geryon .	71
WERK 11 De Gouden Appels van de Verboden Tuin	83
WERK 12 De Hond van de Onderwereld	95

WERK 1 De Leeuw van Nemea

In de dorre heuvels van Nemea, waar de zon feller leek te branden dan elders, heerste een naamloze angst. De dorpen in de omtrek raakten langzaam verlaten. Herders lieten hun kudde in de steek, boeren hun akkers braak liggen. Want in de donkere grotten van de bergen huisde een leeuw wiens gouden vel geen enkele wond duldde. Noch lans, noch pijl, noch zwaard kon door zijn vacht dringen. Zijn gebrul deed de aarde trillen en zijn slagstanden hadden al tientallen dappere mannen verslonden die hem hadden durven uitdagen.

Herakles, zoon van Zeus en Alcmène, liep met zware tred over het stenige pad. Zijn linnen tuniek was al besmeurd met stof en zweet. Aan zijn gordel hing een massieve knots, gesneden uit een wilde olijfbom, en op zijn rug droeg hij een reusachtige boog. Zijn krachtige spieren rolden onder zijn huid, maar zijn blik stond somber. De herinnering aan zijn gruwelijke misdaad, begaan in een vlaag van waanzin door Hera veroorzaakt, achtervolgde hem nog steeds. Om de moord op Megara en zijn eigen kinderen te boeten, had hij zich

onderworpen aan de twaalf werken die zijn neef Eurystheus, koning van Tiryns, hem had opgelegd.

" Het eerste werk, had Eurystheus met bevende stem verklaard, zal zijn de huid van de Leeuw van Nemea te halen. En dat moet je alleen doen. "

Herakles had bitter geglimlacht. Alleen. Dat was hij al lang. Hij bereikte de omgeving van Nemea bij valavond. De hemel kleurde zich purper en goud, alsof de goden zelf het schouwspel gadesloegen. De weinige dorpelingen die nog waren gebleven, keken hem aan met een mengeling van vrees en hoop.

" Heer, fluisterde een oude herder die naderbij kwam, deze leeuw is geen gewoon dier. Hij is door Hera zelf gezonden om u te vernietigen. Zijn vel is harder dan brons. Zelfs de goden aarzelen om hem te naderen. " Herakles legde een zware hand op de schouder van de grijsaard.

" Dan zal ik hem tonen dat een zoon van Zeus nooit aarzelt. "

Hij bracht de nacht door in een verlaten hut, waar hij zijn knots sleep en de pees van zijn boog controleerde. In de verte deed een krachtig gebrul de lucht trillen. De leeuw was op jacht.

Bij het krieken van de dag brak Herakles op. Hij volgde de enorme sporen in de droge aarde: afdrukken zo breed als schotels, met scherpe klauwen. Op de rotsen kleefde het opgedroogde bloed van eerdere prooien. Hoe dieper hij de nauwe vallei binnendrong, hoe schaarser de begroeiing werd. Al spoedig restten alleen nog stenen en doornstruiken.

Rond het middaguur vond hij de ingang van de grot. Een stank van aas en wild roofdier sloeg hem tegemoet, zo overweldigend dat hij er bijna van stikte. Herakles spande zijn boog, legde een bronzen pijl aan en riep met een stem die tot in de bergen weergalmde: " Leeuw van Nemea! Ik ben Herakles, zoon van Zeus! Kom tevoorschijn en tref mij! "

Eerst antwoordde een drukkende stilte. Toen steeg een dof gegrom op uit de diepten van de aarde, alsof de berg zelf